

UN PETIT FONS
DOCUMENTAL
RELACIONAT
AMB L'URGELL
A TARRAGONA

8

Per Josep M.T. Grau i Pujol

L'Arxiu Històric de Tarragona conserva un petit fons dins de Col·leccions relacionat amb l'Urgell i altres comarques properes amb el títol de "Documentació notarial i judicial"¹. En total, es tracta de quaranta-cinc documents que s'apleguen en dues capsas ordenats cronològicament.

Hem realitzat una descripció catalogràfica de cada unitat, en la que s'inclouen el número (signatura topogràfica), la data (any, mes, dia), la població, una breu regesta del contingut (destacant les parts contractuals), el format, el nombre de fulls i, si s'escau, la notaria i el nom del notari.

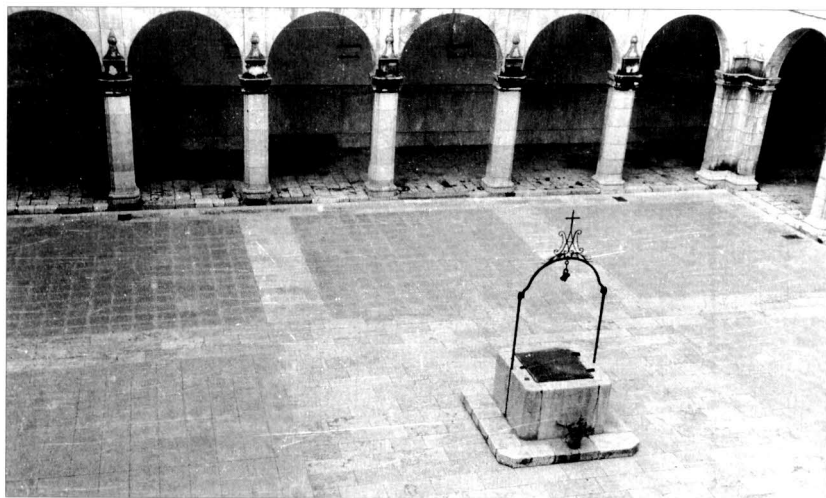
Hem dividit el conjunt en quatre sèries. La primera aplega còpies d'actes notarials, especialment capítols matrimonials, la majoria de la notaria d'Agramunt, i també d'altres de properes: Bellpuig, Arbeca, Tàrrrega, Balaguer,...². En el cas dels pactes nupcials aportem les dades onomàstiques i topogràfiques que permeten l'estudi genealògic.

La segona sèrie fa referència a una fundació de misses a Maldà amb un posterior plet a través de la justícia de Montblanc, cap de partit del corregiment.

La tercera està integrada per un sol llibre, el llibre de comptabilitat del doctor en lleis Ramon Hostalric, de Lleida. Els seus clients eren del Segrià (Aitona, Alcarràs, Bell-lloc d'Urgell, Benavent de Segrià, Lleida, Seròs, Vilanova de la Barca), l'Urgell (Agramunt, Vilanova de Bellpuig), la Noguera (Balaguer, Bellvís) i les Garrigues (Juneda, Juncosa, les Borges Blanques, l'Albi, la Pobla de Cèrvoles).

La darrera sèrie és més tardana en el temps, a finals del segle XIX. Conté exclusivament els papers que formarien part per la tramitació d'un expedient de jurisdicció voluntària per l'herència d'Antoni Gelonc, veí que fou de Tarragona.

La localització originària de molts d'aquests documents fou entre els fulls dels manuals de les notaries dels districtes de Montblanc i Tarragona. No genys estrany, en ser la vila ducal seu del registre d'hipoteques d'un territori que incloïa diverses poblacions de l'Urgell.

*Claustre de l'Arxiu Històric de Tarragona.
(Foto: Jack Hol)*

1. Josefina Cubells en donà notícia a l'"Arxiu Històric de Tarragona", dins la Guia dels arxius històrics de Catalunya, 2. Barcelona 1987, p.38.
2. Per conèixer en profunditat l'abast i localització dels manuals d'aquestes notaries, us remetem a Lluïsa CASES LOSCOS, Catàleg dels protocols notarials de Lleida, Barcelona 1983; Montserrat CANELA - Montserrat GARRABOU, Catàleg dels protocols de Cervera, Barcelona 1985; i Joan FARRÉ, Catàleg dels protocols de Balaguer, Barcelona 1991.

Còpies d'escriptures notariales diverses (1645/1806)

1. 1645, abril, 1. Agramunt.

Capítols matrimonials entre Jaume Marçà, pagès, fill d'Antoni, mestre de cases, i d'Elisabet; i Magdalena Coma, donzella filla de Pere, pagès, i de Joana. Tots d'Agramunt.

Foli. 4 fs.

Notaria d'Agramunt. Not. Llorenç Mereno, per autoritat apostòlica i reial.

2. 1716, gener, 30. Bellpuig.

Capítols matrimonials entre Francesc Palau Solà, pagès, fill de Josep, pagès, i d'Anna Maria, tots de Vilanova de Bellpuig; i Helena Bragos Pedrol, donzella filla de Josep, pagès, i de Teresa; tots de Bellvís.

Foli. 14 fs.

Notaria de Bellpuig. Oleguer de Montserrat, donzell, substituït del notari Joan Serra.

3. 1720, març, 10. Agramunt.

Capítols matrimonials entre Miquel Sarnies, pagès, fill de Miquel, pagès, i d'Eulàlia; i Isabel Granollers, donzella filla de Domènec, pagès, i de Cecília. Tots d'Agramunt.

Foli. 2 fs.

Notaria d'Agramunt [notari Pere Soler].

4. 1721, gener, 8. Coscó (Oliola).

Capítols matrimonials entre Jaume Joan Valls, pagès, fill de Josep, pagès, i de Teresa, tots d'Agramunt; i Manuela Tomàs, filla de Joan, negociant, i de Teresa, tots de Guissona.

Foli. 7 fs.

Notaria d'Agramunt. Oleguer de Montserrat, donzell, substituït.

5. 1722, gener, 18. Agramunt.

Capítols matrimonials entre Josep Reixacs, pagès, fill de Josep, pagès, i d'Agnès; i Maria Mas, donzella filla de Marià, pagès, i de Cecília. Tots d'Agramunt.

Foli. 4 fs.

Notaria d'Agramunt [notari Pere Soler].

6. 1724, març, 11. Balaguer.

Capítols matrimonials entre Josep Carulla Torres, sastre natural de Verdú i veí de Balaguer, fill de Domènec, pagès de Verdú, i de Marquesa; i Estàsia Gener, viuda de Francesc Lleonart, sabater de Balaguer, filla de Francesc, pagès de Balaguer, i de Jerònima.

Foli. 4 fs.
Notaria de Balaguer. [Not. Pere Soler.]

7. 1726, juliol, 31. Ossó de Sió.

Capítols matrimonials entre Marià Torres, pagès i batlle, fill de Fulgenci, pagès, i d'Elisabet; i Francesca Valls Ferrer, filla de Josep, i de Rosa, tots de Mont-roig de Segarra.

Foli. 6 fs. + 1 d.s.
Notaria d'Agramunt. Oleguer de Montserrat, donzell, substitut.

8. 1727, octubre, 26. Agramunt.

Capítols matrimonials entre Francesc Ramon, pagès de Vilagrassa, fill de Pere, pagès, i de Petronil·la; i Jerònima Llobet, viuda de Mateu Vilalta, pagès de Guardiola, filla de Miquel, pagès, i d'Esperança, tots de Masroig (terme de Florejacs).

Quart. 4 fs.
Notaria d'Agramunt. [Not. Pere Soler.]

9. 1727, setembre, 21. Agramunt.

Capítols matrimonials entre Ramon Riera Mundi, pagès, fill de Jaume i de Josepa; i Teresa Merigo, donzella filla de Francesc, pagès i de Maria Anna. Tots d'Agramunt.

Quart. 4 fs.
Notaria d'Agramunt. [Not. Pere Soler.]

10. 1727, febrer, 12. Preixens

Capítols matrimonials entre Antoni Berenguer, pagès de Montgai (Sió), fill d'Antoni, pagès, i de Maria; i Maria Amigó, filla de Jaume, pagès i batlle de Rocamartí (Oliola), i de Cecília.

Foli. 4 fs.
Notaria d'Agramunt. Oleguer de Montserrat, escriptent jurat.

11. 1727, gener, 8. Preixens

Capítols matrimonials entre Josep Barrera, pagès, fill de Joan, sastre de Tudela de Segre, i de Caterina; i Maria Panella, donzella filla de Mateu, pagès, i de Rosa, tots de Malset (Sedó-Torrefeta).

Foli. 4 fs.
Notaria d'Agramunt. Oleguer de Montserrat, escriptent jurat.

12. 1728, gener, 17. Agramunt.

Capítols matrimonials entre Joan Porta, pagès d'Ossó, fill d'Antoni, pagès, i de Jerònima; i Maria Coca, donzella filla de Josep, pagès de Moratons (Vilanova del Camí), i d'Elisabet.

Foli. 4 fs.

Notaria d'Agramunt. Oleguer de Montserrat, substituït.

13. 1729, febrer, 27. Agramunt.

Capítols matrimonials entre Josep Plana, vidu apotecari, fill de Jaume, apotecari, i de Magdalena; i Magdalena Mateu, filla de Francesc, doctor en medicina, i de Maria. Tots d'Agramunt.

Foli. 6 fs. + 1 d.s.

Notaria d'Agramunt. Oleguer de Montserrat, substituït.

14. 1729, maig, 16. Agramunt.

Capítols matrimonials entre Salvador Petit, pagès de Vilagrassa, fill de Nadal, pagès, i de Maria; i Rosa Pujol, viuda de Jaume Joan Cendrós, negociant, filla de Francesc, sabater, i de Maria, tots d'Agramunt.

Quart. 6 fs.

Notaria d'Agramunt. Oleguer de Montserrat, substituït.

15. 1763, juliol, 26. Balaguer.

Poder que atorga Antoni Rúbies, ciutadà honrat de Barcelona veí de Balaguer; a Josep Castelló, notari públic de Montblanc.

Foli. 2 fs.

Notaria de Balaguer. Not. Miquel Fortuny i de Coll, ciutadà honrat de Barcelona.

16. 1764, agost, 23. Arbeca.

Carta de pagament de Pau Banquer, pagès de Vimbodí; a favor de la seva esposa, Rosa Morell, i del seu cunyat, Jeroni Morell, de Mollerussa; de dues-centes lliures i roba a compte del dot (capítols matrimonials notaria de Tàrraga, not. Marià Tereza Mateu, 1742 ?).

Foli. 4 fs.

Notaria d'Arbeca. Not. Segimon Canudes Dalmau.

17. 1771, gener, 15. Bellpuig.

Poder de Ramon de Gomar i Naves, veí de Bellpuig; a Josep Roig, de Montblanc.

Foli. 2 fs.

Notaria de Bellpuig. Not. Josep Astor, natural de Tremp i veí de Bellpuig.

18. 1772, setembre, 12. Tàrrega.

Capítols matrimonials entre Josep Morera, pagès, fill de Joan, pagès, i de Teresa; i Manuela Jové Llobera, donzella filla de Josep, pagès, i d'Isabel. Tots de Vallbona de les Monges.

Foli, 6 fs.

Notaria de Tàrrega. Not. Pere Vila i Coll.

19. 1773, maig, 10. Bellpuig.

Capítols matrimonials entre Jaume Armengol Casals, mestre de cases, natural de Castellà de N'Huc i veí de Maldà, fill de Jaume, serrador, i de Margarida; i Rosa Clota Burc, donzella filla de Joan, teixidor de lli de Maldà, i de Cecília.

Foli. 6 fs.

Notaria de Bellpuig. Notari Josep Astor.

23. 1778, agost, 13. Tàrrega.

Capítols matrimonials entre Ramon Bergadà Palau, pagès viudo de Ciutadilla, fill de Bartomeu, pagès, i de Ramona; i Antònia Vilamajor Massot, viuda de Joan Cortada, pagès del Vilet, filla de Josep, pagès de Torregrossa, i de Llúcia.

Foli. 10 fs.

Notaria de Tàrrega. Not. Joan Angel López Jover.

24. 1805, maig, 12. Tàrrega.

Venda a carta de gràcia de Joan Pollina, pagès; a Antoni Valls i Mas, pagès, de dos jornals de vinya al terme de Ciutadilla. Tots de Ciutadilla.

Foli. 3 fs.

Notaria de Tàrrega. Not. Francesc Antoni Llopis Riu.

26. 1806, maig, 16. Bellpuig.

Venda a carta de gràcia d'Antoni Llobet, pagès, de dues parades de terra de sis porques amb vint-i-vuit oliveres, a la partida Guixants; a Jaume Queralt, pagès, per 31 lliures 2 sous 6 diners. Tots de Vallbona de les Monges.

Foli. 3 fs.

Notaria de Bellpuig. Not. Ramon Soler Rossell.

Causa aniversaris de Maldà (1777/1832)

20. 1777, octubre, 11. Maldà.

Creació de censal que fa Francesc Batlle, sastre de Maldà; a favor de Marià Escaler, prevere i rector de Maldà, de capital 16 lliures.

Foli. 4 fs.

Notaria de Bellpuig. Not. Ramon Soler Rossell.

21. 1777, octubre, 11. Maldà.

Institució i fundació que fa Antoni Esquer, pagès de Maldà, marmessor de Francesc Cordellana, pagès de Maldà (testament 12-VI-1765) de cinc aniversaris i una missa resada, perpètuament a celebrar cada any a l'església parroquial. La dotació és un censal de 135 lliures 1 sou.

Notaria de Bellpuig. Not. Ramon Soler Rossell.

22. 1777, octubre, 11. Maldà.

Creació de censal que fa Francesc Batlle, sastre, i Joan Vallverdú, pagès; a favor de la marmessoria de Francesc Cordellana, pagès, de capital 135 lliures 1 sou. Tots de Maldà.

Foli. 4 fs.

Notaria de Bellpuig. Not. Ramon Soler Rossell.

27. 1830, juliol, 3. Maldà.

Certificat a instància de Josep Torrent i d'Oliva, veí d'Anglesola, de trasllat d'acta d'una visita pastoral de l'Arquebisbe del 25-IV-1828 del llibre de les celebracions de l'església de Maldà.

Foli. 2 fs.

29. 1831, desembre, 4. Maldà.

Escriptura de poder de Miquel Sangrà, rector de Maldà; a favor de Jaume Montfar, oficial de ploma de Montblanc.

Notaria d'Anglesola. Not. Josep Torrent d'Oliva.

28. 1831, desembre, 21. Maldà.

Carta que adreça el rector de Maldà Miquel Sangrà; a Jaume Montfar de Montblanc, sobre el cobrament de censals de Josep Joan de Martínez.

Quart. 2 fs.

30. 1832, gener, 23. Maldà.

Carta que adreça Miquel Sangrà, rector de Maldà, a Jaume Montfar de Montblanc, sobre la tramesa del poder, còpia del decret de visita i dos actes del censal que presta a la rectoria Josep Batlle, sastre, i la fundació de cinc aniversaris i una missa resada de Francesc Batlle, pare del sastre.

Quart. 1 f.

Comptes de Ramon Hostalric (1805-1815)

25. 1805-1815. Lleida.

“Libro de cuentas de los honorarios y trabajos que acredita el D.Ramon Hostalrich, abogado de la ciudad de Lérida, en las causas que sigue, que comenzó en 10 de julio del año 1805”.

Llibre. Enq. cartró folrat de pergamí

Foli. 135 fs. + 4 d.s.

Causa herència d'Antoni Gelonc Gaspar (1867/1881)

31. 1867, desembre, 11-12. Lleida.

Certificació del rector de la parròquia de Sant Llorenç de Lleida validada notarialment pels notaris de Lleida Manuel Mestre i Ramon Codina, de la partida del matrimoni (30-X-1856) entre Josep Vázquez Agiar, natural de Morgade (Lugo) i veí de Lleida, i Dolores Gelonc Foraster, viuda de Lleida.

Foli. 2 fs.

32. 1867, desembre, 24. Arbeca.

Poder d'Antoni Gelonc Gaspar, rector de Puiggros, Josepa Gelonc Gaspar, casada veïna de Juneda, i Justina Gelonc Guimet, casada veïna de les Borges Blanques; a favor de Francesc Recasens Martí, rector de la parròquia de Sant Joan Baptista, de Tarragona, i del procurador de Tarragona Andreu Enríquez, per assumptes de l'herència d'Antoni Gelonc Gaspar.

Foli. 4 fs.

Notaria d'Arbeca. Not. Josep Sereñana López.

33. 1867, desembre, 11. Lleida.

Poder de Dolores Gelonc Forasté; a favor de José Vázquez Agiar, estanquer i ebanista de Lleida, per l'assumpte de l'herència d'Antoni Gelonc, son oncle.

Foli. 2 fs.
Notaria de Lleida. Not. Ramon Codina.

34. 1867, octubre, 17. Les Borges Blanques.

Poder de Josepa Gelonc Gelonc, de Juneda, al seu marit Josep Colom Aixalà, per l'herència del seu oncle, Antoni Gelonc.

Foli. 4 fs.
Notaria de les Borges Blanques. Not. Josep Marsal Gaya.

35. 1872, setembre, 19. Lleida.

Escritura de poder de Josep Vázquez Agiar, de Lleida, als procuradors: Camil Boix, Ramon de Porqued i Francesc Morante de Puig, de Lleida;

Climent Puig i Josep Nivella, de Balaguer;
Càndid Planes i Antoni Pinyol, de Tarragona;
Jaume Puigguriquer i Jaume Caraccioli, de Barcelona.

Foli. 2 fs.
Notaria de Lleida. Not. Ignasi Sol Bertran.

36. 1880, maig, 18. Les Borgues Blanques.

Poder a Josep Gelonc Gaspar, vidu barber de Puiggros, per part d'Antoni Gelonc Gaspar, rector; Ramon Gelonc Gelonc, pagès; Josepa Gelonc Gelonc, casada amb Josep Coloma; i Antònia Gelonc Guimet, muller de Josep Rosinac; tots de Juneda.

Foli. 4 fs.
Notaria de les Borges Blanques. Not. Josep Marsal Gaya.

37. 1880.

“Historia de los herederos de Antonio Gelonch y Gaspar”.
Notes sobre els diferents hereus.

Foli. 2 fs.

38. 1880, juliol, 5. Tarragona.

Relació jurada, que presenten al Registre de la Propietat de Tarragona, de Josep Vázquez Agiar, estancier i propietari de Lleida, administrador dels béns de la seva dona, Dolors Gelonc Foraster.

Foli. 2 fs.

39. 1880, març, 2. Tarragona.

Certificat del rector de la parròquia de Sant Pau de Tarragona de la partida de defunció de Marià Gelonc Foraster, sabater natural de Lleida, casat amb Carme Molins.

Foli. 2 fs.

40. 1880, juny, 28. Lleida.

Certificació del rector de la parròquia de Sant Pere de Lleida, autenticada notarialment per Ignasi Sol, de la partida de baptisme d'Ignasi Gelonc Molins, de Lleida, fill de Marià i de Carme.

41. 1880, juny, 28. Lleida.

Certificació del rector de la parròquia de Sant Pere de Lleida, autenticada notarialment per Ignasi Sol, de la partida de baptisme de Dolors Gelonc Molins, de Lleida, fill de Marià i de Carme.

Foli. 2 fs.

42. 1880, juny, 17. Lleida.

Certificació del jutjat de primera instància de Lleida sobre l'herència de Gelonc.

Foli. 2 fs.

43. 1880, març, 23. Lleida.

Protocolització d'un expedient de jurisdicció voluntària del jutjat de primera instància de Lleida instat per Josep Vázquez Agiar i Dolors Gelonc Foraster, de Lleida.

Foli. 10 fs.

Notaria de Lleida. Not. Ignasi Sol Bertran.

44. 1881, maig, 10. Lleida.

Poder de Dolors Gelonc Foraster; a Josep Vázquez Agiar, el seu marit, de Lleida, i a Agustí Sandoval Badia, propietari de Tarragona.

Foli. 4 fs.

45. 1881, maig, 12. Lleida.

Certificació del jutjat de primera instància de Lleida sobre l'herència del Gelonc.

Foli. 2 fs.

ADDENDA

Uns altres documents notarial de l'Urgell conservats a l'Arxiu Històric de Tarragona són en un manual notarial de Reus del 1780.

En concret, es tracta d'un manual de Ramon Prim Gassol, natural de Verdú, notari públic de Reus per autoritat reial, que actuà a la capital del Baix Camp des del 1779 al 1800. Es conserven onze llibres, tots ells amb índex, el primer dels quals s'inicia el 18 de juny del 1779. Els seus clients seran preferentment de Reus, ciutat on resideix, tot i trobar-se'n de pobles veïns, com l'Aleixar, La Selva del Camp, Canonja, Constantí, Vila-seca, Alforja, Maspujols, Cambrils i altres.

El seu fill, Pau Prim Estapar, continuarà l'exercici de la notaria a Reus el 1806. L'agost del 1808, amb motiu de la guerra del francès, s'allistarà a l'exèrcit, en el batalló segon de voluntaris de Reus, amb el grau de primer tinent. Assoliria els graus de capità i tinent-coronel. L'any 1825 es reincorporarà a la seva tasca notarial, fins l'any 1831. La carrera militar la continuarà el seu fill, l'il.lustre general Prim, Joan Prim Prats.

De manera excepcional, i durant dos dies, Ramon Prim Gassol es traslladà a Guimerà on aprofità per a realitzar tretze actes, principalment compra-vendes, encarregaments de censals i alguns testament i capítols matrimonials. Els relacionem amb les dades bàsiques per a la seva identificació, i ser útils per al coneixement de la història moderna de la vila de Guimerà.

AHT, Notaria de Reus, notari Ramon Prim Gassol, manual 1780, núm.5142

31 de gener del 1780

- Venda d'un paller i d'una era que realitzen Baltasar i Antoni Minguell, pare i fill pagesos, a Josep Barberà, mestre de cases; tots de Guimerà.

- Venda d'una peça de terra per part de Ramon i Jeroni Ferrer, pagesos, a Joan Bosc, ferrer; tots de Guimerà

- Venda d'un hort que realitzen Felip i Joan Bosc, pare i fill, ferrers, a Eloi Garriga, serraller; tots de Guimerà.

- Testament del rt. Magí Roset, prevere i beneficiat de Guimerà, filla de Magí Roset, pagès i de M. Àngela Bergadà.

- Testament de Maria Rovirosa, filla de Ramon, pagès de Calafell, i d'Isabel. Es va casar en primeres núpcies amb Francesc Nicasi, pagès, i en segones amb Jeroni Copons, manescal; tots de Guimerà.

- Venda d'un hort per part de Pau i Josep Copons, manescals, pare i fill, a Francesc Tort, pagès; tots de Guimerà.

1 de febrer del 1780

- Venda d'un pati per a edificar que realitza Francesc Castanyer, a Antoni Rosic; pagesos de Guimerà.

- Censal d'Antoni Rosic a favor de Francesc Castanyer.

- Venda d'un pati per a edificar que realitza Francesc Castanyer a Joan Cornet; pagesos de Guimerà.

- Censal de Joan Cornet a Francesc Castanyer.

- Venda d'un pati per a edificar que realitza Francesc Castanyer, a Antoni Roig; pagesos de Guimerà.

- Censal d'Antoni Roig a Francesc Castanyer.

- Capítols matrimonials entre Ventura Tort Busquets, pagès, fill de Ventura i Teresa, i Francesca Padró Oliver, filla de Francesc, pagès, i de Maria. Tots de Guimerà.